

Cicero lib. III de
Oratore.

Ut latine loquamur, videndum est
quo & verba efferamus ea quae nemo
iure reprehendat, et ea, sic et casibus,
et temporibus, et genere, et numero
conseruamus, ut ne quid perturbatum
se discrepans aut praeposterum sit.

^{Nb.}
Dicto audientem esse alicui, formula bona
quibus Cicero, Nepos Caesar cum vel sine dahi-
us personae usi sunt. D. g. Caes. lib. II. b. G. c. XL
Nep. dat. II. vocabulum dicto semper adesse
debet, quod videndum ex libro Nepolis in elu-
p. Agelilai cap. IV ubi nepos vocem dicto odit.
tene potuit et, vsus quippe aequipollenti
vocabulo iusit. Verum cum dixit ius per
sonae dicto audientem esse alicuius non
legitur, etiamsi nona ulla Cornelii editio.
res, (eod. v. p. q. n.) habeant dicto audien-
tem regit. Immo vox dicto ipsa in
plurali non est dicenda, etiamsi de
multis sit sermo. e. g. Nepos l. y. cap. I.
dicto adentes imperatoribus, ubi
ad datiuum pluralem personarum so-
litum tamen singulari dicto. videtur.
Quintilianus lib. I. restitit:

y 7

Diese Map. 10 Bl.

M. o. 238

10 Bl.

Langst = 10 Bl.

Handwritten text, possibly a signature or date, in dark ink on aged paper. The text is illegible due to fading and the texture of the paper.

CHRISTOPHORI
CELLARII
DISCVSSIO
APPENDICIS
DANICAE

ad

Curas suas Posteriores,

nuper nouo titulo

Obferuationum singu-
larium circa Latinam lin-
guam prænotatæ;

iterum auctior edita.

J E N A E

Sumtu BIELCKIANO

C I O 1 7 0 0 .

CHRISTOPHORI

CELLARII

D. D. DECKENSTADT

APPENDICIS

DANICAE

et

Curae suae Professoris

W. H. W. W. W.

Observationum

in materia medica

et pharmaceutica

et chirurgica

J. E. W. W.

STUDIO BIELICKIANO

1775

VIRO CLARISSIMO
I A C O B O
FERIZONIO,

IN LVGDVNENSI
BATAVORVM ACADEMIA
HISTORIARVM, ELOQVEN-
TIAE AC GRAECAE LIN-
GVAE PROFESSORI ORDI-
NARIO ET DE LITTERARIA
RE PRAECLARE ME-
RENTI

CHRISTOPHORVS CELLARIVS

S. P.

I quid gratula-
tiones pos-
sunt, illas pu-
to fructuosis-
simas esse,
quæ non tantum a be-
neuolis, sed iis etiam
proficiscuntur, qui exem-
plo suo, quantum boni
adprecentur aliis, intelli-
gunt. Gratularis acade-
miæ nostræ, & mihi quo-
que, humanitatis litteras
in illa perdocenti, congra-
tularis. Vtrumque per mi-
hi gratum & iucundum
est, & alterum publico no-
mine

mine quidem, quod pro
 communi utilitate nostra
 votum facis: alterum vero
 propter priuatas amicitiae
 nostrae rationes. Crede
 mihi, vir clarissime, quo-
 ties rem litterariam apud
 animum perpendo, & de
 futuris etiam temporibus
 cogito; in mentem venit
 gratulari vobis, apud quos
 ex æquo illa studia æsti-
 mantur, quæ omnium ce-
 terorum & vniuersæ soli-
 dioris doctrinae præsidia
 & munimenta sunt. Pu-
 tant permulti, infra suam
 dignitatem esse, humanio-
 ribus litteris operam dare,
 & nescio quos montes ex

aliis disciplinis, quas superiores vocant, congesisse sibi videntur, qui vero arenarum cumuli sunt, & quod fundamentum non habent, facile subsidunt, corruunt, aut vento impellente disiiciuntur. Hi quamuis aliquo nomine apud suos sunt, fama tamen intra patriam stat, nec ad illas nationes potest prouehi, quæ, quod æquum est, de litteris iudicant, & in vulgari censu relinquunt omnes, qui illis doctrinis vel non imbuti sunt, vel leuiter tantummodo adpersi, quæ ad humanitatem ducunt, & ve-

ros

¶ (7) ¶

ros sapientiæ fontes ape-
riunt. Est itaque, quod
vobis & vestris, Belgæ,
academiis omnes boni
gratulentur, quod tantus
apud vos prouentus litte-
rarum est, vt exteræ etiam
gentes, si ad veram erudi-
tionem adspirant, inde
exemplum sibi & suæ rei
litterariæ petant. Lætor
MAGNUM PRINCIPEM,
academiæ nostræ condito-
rem, & SUMMOS VIROS,
arcanorum EIVS partici-
pes, hanc mentem senten-
tiamque ingressos esse, vt
ad vestrarum imaginem
nostras Musas ornari cu-
pian, hoc est, ad vestrum

A 4

exem-

exemplum, in illustri mo-
 nimento positum, nostram
 quoque iuventutem insti-
 tui, vt in iis disciplinis præ-
 paretur, quæ ornamentum
 nobilitatis sunt, & ad rem
 publicam pulcherrimos
 fructus per omnem æta-
 tem adferunt. Deus pro-
 pitius sit Musis vestris, &
 muneribus suis, quæ in il-
 las contulit, incrementum
 addat & perennitatem.
 Quod vero ex Franeque-
 rana eodem fere tempore,
 quo ego ex pristina sede in
 Halensem, TV in illustrem
 Lugdunensem translatus
 es, vt antea precabar TIBI,
 & TV vicissim mihi; non
 desino

desino assidue precari, ut
mutatio ista tua bene feli-
citerque eueniat, & littera-
rum liberalium studiis, &
tuis etiam rebus, salubris
& frugifera semper sit.
Non campum modo,
quem colas ingenio, sed
messem vberrimam in-
gressus es, vnde colligere
quotidie licet, quæ in vsum
rei litterariæ sunt, & in tuo-
rum, quos formas, præci-
puum ornamentum. For-
tunet Deus labores tuos,
ut fructus quoque illorum
ad nos idem tadem feran-
tur, quemadmodum vllis
illorum, quos vel Fran-
querae olim, vel adhuc
A 5 Lugdu.

Lugduni tuum ingenium
tulit, me carere noluisti.
Quum vero, quos medi-
tor, nondum maturi ad
partum sint; interea exi-
guum libellum, amoris in
TE mei testimonium, ca-
pe, cui ideo clarissimum
nomen tuum præscriptum
volui, quod eius ille argu-
menti est, in quo TE omnes
sciunt egregie versatum, &
similibus controuersis,
præter voluntatem subna-
tis, insigniter, nec sine glo-
ria tua, exercitum esse.
Non igitur ingratum
TIBI opusculum erit,
quamuis paruum est &
perexiguum, non ta-
men

¶ (II) ¶

men dubitare potes, pro-
lixa me voluntate ac
amore id TIBI dedica-
re. Vale, vir celeberrime,
ac felicissime age.
E Fridericiana Halensi
Calendis Ianuariis
CIC IDC XCV.

A 6 DIS-

DISCVSSIO
 OBSERVATIONVM SIN-
 GVLARIVM CIRCA LA-
 TINAM LINGVAM,
 ANTEA TITVLO
 APPENDICIS AD CVRAS
 POSTERIORES CHRISTO-
 PHORI CELLARII
 EDITARVM.

Ndeuiginti anni
 sunt, quum libel-
 lum in lucem emi-
 si, quem iuuenis
 olim meorum pri-
 uato vsui ex Vossii
 potissimum de Vitiis sermonis tra-
 ctatu composueram. Sub idem tem-
 pus *Olai Borrichii*, eminente inge-
 nio

nio viri, in laudatum Vossii librum
Cogitationes in Dania prodierunt,
 quibus visis perlectisque demira-
 tus fui, saepe Gerardum Ioannem
 Vossium (at quam vastæ doctrinæ
 virum!) in censu Latinitatis agen-
 do non, quod res est, præcipiti cu-
 ra iudicasse, tot innocentibus præ-
 ter meritum loco motis, aut ciuita-
 tis iure, quod antiquitus habue-
 rant, indigne spoliatis. Eadem
Cogitationes incitamento mihi
 fuere, vt plurimos Latinitatis au-
 ctiores, a Ciceronis ætate ad illa
 vsque tempora, quibus barbaræ
 gentes Italiam & prouincias, &
 vna Latinam linguam, quæ am-
 plissimi vsus fuerat, in suæ indolis
 formam deturparunt; quantum
 per officii rationes licebat, cursim
 & properanter retractarem. Multa
 sane animaduerti tum Lexicorum
 conditoribus, tum censoribus Lati-
 nitatis ignorata fuisse, quibus non
 minus, quam Borrichii, & aliorum
 obseruationibus instructus CVRAS

POSTE-

POSTERIORES abhinc quindecim annos consignavi & publici usus editione feci, in quibus tum alios viros, per quos profeceram, tum Olaum etiam Borrichium honoris causa semper nominavi, nec parca illos laude prosequutus fui. Erant tamen nonnulla, in quibus a Borrichio dissentiebam, quæ libere, ut ingenuarum artium cultorem decet, non proposui modo, sed argumentis etiam, ut puto, non contemnendis confirmaui. Librum meum in Daniam perlatum publicis lectionibus Borrichius, tum regiae Academiae RECTOR, ponderandum adsumsit, uti ex programme vidi, quo suos & collegarum labores, ut moris est academicis, anno MDCC LXXXI præsignificauit. Altero anno vel eadem, quæ prælegerat, vel auctiora etiam edidit, quibus *Analectorum ad cogitationes de lingua Latina* nomen præscripsit. Nihil non honoris mihi in illo libro detulit, & pro genio suo

suo satis modeste cuncta exami-
 nauit, quamuis vix semel aut ite-
 rum cesserit, meliora a me admoni-
 tus: ne forsan errasse videretur, qui
 tanta auctoritate non solum inter
 suos, sed in exteris etiam regioni-
 bus erat. Interea quod in odium
 concitare alios posset, amicitiam
 inter nos, etiam mutuis litteris de-
 inceps cultam, conciliauit: nec
 ægre illius dissensionem ferebam, &
 in priori opinione tenaciorem ali-
 quando perseuerantiam. Quum
 vero distracta Curarum exempla-
 ria essent, & de noua editione bi-
 bliopola admoneret; non potui,
 quin de iis etiam dissererem, quæ
 Analectis Borrichianis contra me
 disputata fuerant. Desii dubita-
 re, si quæ certiora attulerat pro-
 baueratque exemplis illustrioribus:
 vbi priori sententiæ infistebat, mihi
 quoque meam tueri necessum erat,
 & firmioribus argumentis corrobo-
 rare. Sic iterum prodierunt anno
 LXXXVI Curæ meæ Posteriores,
 sed

sed auctæ multis in locis, nonnul-
 lis etiam emendatæ, ad quas non
 Olaus Borrichius, sed iunior aliquis
Andreas eiusdem cognominis, vt
 dedicatione expressum est, sequen-
 ti anno LXXVII animaduersiones
 edidit, quibus hanc inscriptionem
 fecit; *Appendix ad Curas Pos-
 teriores recognitas viri clarissimi Chri-
 stophori Cellarii, Hafniæ.* Præfatione
 suam operam in alieno negotio sic
 instituit excusare: *De toto hoc in-
 stituto plenius haud dubie celeberrimus
 Borrichius disseruisset ipse, si vel
 per graviora negotia licuisset in haren-
 nam hanc ulterius descendere, vel li-
 buisset amicitiam, qua clariss. Cellario
 obstrictus est, vlllo modo fatigare.* Gra-
 tum mihi, quod de clarissimi O L A I
 mecum instituta amicitia fatetur:
 nec molesta, quam ipse operam
 contra curas meas insumsit. Non
 enim ita delicatulus sum, vt ferre
 non possim, si quis lituram in mea
 faciat, aut perdoceat meliora, præ-
 fertim in ea causa & materia, quæ
 non

non vnius hominis industriae est, videlicet vniuersam Latinitatem perlustrare, & ad minimos etiam apices respicere, cum aliis libris eisdem conferre, & vbi dissonantia est, ad antiquiores refugere, & quae commodissima lectio sit, exinde diiudicare. Velim quamplurima doctissimus auctor attulisset, quae dubiam Latinitatem confirmarent, quum nemini lubentius debeam, quam qui vocabuli formam, ignoratam antea, aut significationem, mihi demonstrauerit. Verum perlecto libello isto, nihil sane inueni, quod me ab sententia priori dimoueret, quum litteratissimus auctor duo sibi proposuisse ex perlecto opusculo constet, aut mea, quae defenderam, nouis exemplis confirmare, quasi numero certandum sit, non pondere argumentorum, quod minime mihi ingratum est, quamuis sit superfluum: aut quaedam ex maioris Borrichii Analectis pertinacius tueri, quamlibet altera Curarum

rarum editione ostenderam, non leuissimis fulcris, aut pœnitenda auctoritate stare quæ in contrariam partem a me adlata fuerant; quædam etiam illius ab instituto nostro longius declinare. Non itaque opus erat, vt quidquam Appendici illi reponerem, quæ partim mea confirmabat, partim nihil noui adferebat, sed quæ Curis posterioribus meis satis exposita atque declarata fuerant. Contentus iudicio eram, quod viri clarissimi, qui Eruditorum Acta colligunt Lipsiæ, anno MDCLXXVII, & doctissimus auctor Colloquutionum menstruarum, quæ ibidem produnt, anno MDCCII, de ista Appendice fecerant, quo satis pro me etiam responsum videbatur. Accessit alia ratio, vt tacere mallet, quam quidquam censori meo regerere, quod alienus semper fui a scribendi genere, quod contentiones alit, nec spem conciliationis per obstinatam partis opinionem habet,

bet, præsertim si quid ille admiscuit acerbi, quemadmodum Appendicem illam cum laude mea & aculeos habere, legenti non potest obscuro esse, quos tamen auctoris iuventuti condono, infra, ubi singula excutienda sunt, perbreuiter, & sine acerbitate, quam iniqui & alieni a loco sint, omnibus monstraturus. Sic constitutum mihi erat, silentio Appendicem prætermittere, in qua sententia etiam perstaturus fuisset, nisi proximis nundinis libellus prodierit ita inscriptus: *A. B. (lege Andreæ Borrichii) Observationes singulares circa Latinam Linguam ex classicis & aliis probatissimis auctoribus collectæ, & ad uberiorem indaginem propositæ. Francofurti anno 1694.* Putasses recentissimum libellum esse, quo nouum, aliquid & inauditum contra me adferatur, quia nomen meum per singulas fere pagellas expressum conspicitur. Quem quum euoluere a bibliopola mihi transmissum, illi-

illico deprehendi, non nouum li-
brum, sed veterem illam Appendi-
cem esse, nouo operculo vestitam,
nouo laudatam titulo, vt Sardis
venalibus solet. Scilicet qui ven-
diderat bibliopola, quum paucio-
res emtores, quam sperauerat, in-
uenisset, ne sumtus, quem fecerat,
periret, arte quadam, sed ab hone-
stis & liberalibus aliena, sibi consul-
turus, abscissa veteri dedicatione &
censura academica, quæ ætatem ad-
scriptam habebat, titulo, vt dixi,
immutato, præfationem veterem
alio typo, vt noua appareret, recu-
di curauit, quo emtores nouitatis
studiosi, falso hoc prætextu illecti,
cupidius & inconsideratius, quod
neglexerant antea, non tam in-
vsum suum, quam in lucrum ven-
ditoris emtitarent. Credo etiam
permultos deceptos fuisse, quibus
controuersia illa, me inter & Olaum
agitata, notissima non fuerunt. Vt
ergo luculentius appareat, nihil
nouum contra me incrustato hoc li-
bro

bro tentatum esse, & quæ olim tentata fuerant, non tanti esse, vt sententiam meam, quam de Latinitate habui, expugnent, vel aboleant; cum pace auctoris, quisquis ille, de quo diuersa mihi narrantur, breuissime exponam, quæ hoc libello seu Appendice continentur. Ita autem operam diuisam volo, vt quæ sparsa auctor & confusa tradidit, in duos ordines disponam, quorum primo ea recitentur, quæ ad iuuandam sententiam meam superaddidit: altero quæ aduersum Curas meas iteratas produxit, vt patroni sui Analecta tueretur.

CLAS.

CLASSIS
PRIOR
APPROBATORVM

AB

ANDREA BORRICHIO.

RORVLENTVS. Hanc
vocem Borrichius maior in
barbaris scripserat: vindicaui au-
toritate Columellæ, Plinii, Solini:
iunior, ne mea restitutio solius sit,
aut a me aliquid accepisse fateatur,
*idem, ait, auditores suos ante aliquot
annos ex Plinio docuit celeberrimus
Borrichius.* Credam de viro indu-
strio & multæ lectionis, etsi paul-
lo ante in Analectis nihil eius pro-
diderat. intra quinquennium ergo
istos aliquot annos stetisse oportet.

ABOMINOR. Duobus exem-
plis ex Analectis vsus fueram: ce-
tera mea sunt. Addit Andr. Bor-
richius non sine aculeo: *Forte in
ANA-*

Analectis adducta inter illa recenseri
 voluit vir clarissimus, qua sibi in me-
 moriam a celeberrimo Borrichio re-
 pressa dicit, postquam exciderant. Sciat
 autem doctissimus Andreas, sicubi
 ita loquutus fui, a patrono vel gen-
 tili suo didicisse, quem quum im-
 merito *Sustentaculum*, reiecisse ex
 Tacito admonerem, respondit
 Analect. pag. 21, *Profiteor Cl. virum*
memoria mea iterum impresfisse vo-
cabulum Taciti SVSTENTACV-
LVLM. Hunc ergo suum irrideat,
 si turpe est memoriam hominis ab
 alio aliquando fuscitari.

AEQVOR pro *mari*, in poeti-
 cis scripseram: superaddit Andr.
 Borrichius, poetis praeterea *campi*
 quoque *planitiem* sonare, quod
 equidem nunquam ego negaue-
 ram: neque vero opus erat alie-
 num a proposito adferri, cuius sum-
 ma fuit ostendere, in prosa *aequor*
 pro *mari* intolerabilius esse, quam-
 vis Pomponius Mela ita vsus
 fuerit.

CON-

CONVERSATIO. Confirmat sententiam meam Senecæ & Taciti exemplis pluribus: mihi suffecerat, Tacitum & Senecam, ex aliis locis patronos aduocasse.

CAVSSA auferendi casu, pro wegen/ non tantum postponi, sed etiam casui suo preponi posse, ex Liuiio probaueram: Andr. Borrichius addit Ennium ex Seruio & Nonio Marcello.

COMPOSITIO. Notionem medicinalem, quam ex Cicerone, Celso, & Seneca ostentaueram, auget vno Columellæ exemplo.

CORPORALIS & INCORPORALIS. Nostris ex Seneca exemplis adduntur alia ex eodem.

DEFECTVS. Ex aurea ætate contra Scioppium probaueram hoc adiectiuum siue participium: adiungit Andr. Borrichius documenta ætatis argenteæ.

EST pro *Licet*. Totus noster est doctissimus auctor Appendicis.
Vnum

Vnum Plinii, nec sibi tamen admodum gratum, exemplum adiecit.

HODIEQUE defenderam contra Scioppium, vsus ad id etiam exemplis quibusdam ab Olao commemoratis. Omne autem crimen, quod obiicitur, hoc meum est, quod non plura testimonia attulerim, quasi opus mihi numero fuisset & multitudine argumentorum. Sed aliud probrum: *Potuisset, inquit, vir clarissimus, quum diligentissime post celeberrimum Borrichium se bonos auctores legisse fateatur, aduocasse Liuium lib. XLII cap. XXII.* Pungit, quod aliquando & Olau fecit, meæ præfationis primæ verba: *Scriptores veteres, quos clasficos appellamus, præsertim solute orationis; etiam sequiores, tamen alicuius nominis, inde a seculo Theodosii & Honorii ad Ciceronis tempora regressus, QUANTUM LICUIT PER OFFICII RATIONES, legendo percucurri fere singulos.* Quid opus erat hac repetitione.

B

titio.

titione, quæ quo animo profecta sit, nemini ignotum esse potest? Contentus paucis in re clara eram. Si vero etiam subterfugisset exemplum meos oculos, id passus essem, quod solent homines, a qua lege nec Danos exemptos esse, in *Rorulentus & Sustentaculum* antea demonstraui.

IN PRAESENTIA. Iis quæ ex Cicerone, Cæsare, Liuiio, Plinio attuleram, addit quædam ex eisdem Cæsare atque Liuiio, etiam ex Varrone, numeri augendi & roboris sententiæ meæ confirmandi causa.

IN TANTVM, VT. Meis ex Columella, Seneca, Plinio testimoniis, plura eiusdem Plinii adii-
ciuntur, non quod opus sint, sed ne nihil adiecisse videatur.

IMPATIENTER. Eadem liberalitate tribus meis per Gradus variatis, vnum exemplum Taciti superadditur.

MAGNIFICO, PURIFICO

CO pluribus ex Plinio documen-
tis illustrantur, quum pauciora
mihi ex eodem Plinio atque Tran-
quillo satis fuerant, quia non de
his, sed de *Glorifico*, ecclesiae verbo,
institutum erat agere.

NUTRICIVS. Huius sub-
stantiuam notionem ex Cæsare &
veteri inscriptione stabiliueram,
quæ sola dubitata fuerat: certio-
rem adiectiuam obiter ex Columel-
la & Arnobio monstrabam, quibus
Varronem litterator eruditissimus
subiecit.

NOVISSIMVS, NOVIS-
SIME. Ciceronem, Cæsarem,
Cassium, Catullum, Virgilium pro
adiectiuo: & pro aduerbio eundem
Cassium & Plancum ad Ciceronem,
Sallustium, Hirtium, Val. Antiatem
aduocaueram, qui satis mihi esse
poterant; non autem Borrichio, ni-
si pro illo Varronem & Liuium: pro
hoc eundem Varronem addidisset.
Nec addit modo, quod licitum cui-
libet est, nec mihi ingratum, sed ite-

rum me non latenter ferit. *Sinat,*
 inquit, *sibi in memoriam reprimi*
Varronis illud &c. sed supra in
Abominor dixi, non tam me, quam
 illum, quem eius formulæ aucto-
 rem habui, Olaum Borrichium, ma-
 gnum censoris nostri patronum, in-
 epta hac exprobratione agitari.
 Quicquid pro excusando illo dicet,
 mihi quoque & excusationi meæ
 dictum esse iudicet. Non gene-
 rosi animi est, rem tantillam, & in-
 causa non inhonesta, obiectare,
 neque semel id fecisse sibi satis ha-
 bere, sed tanquam opima spolia,
 (laureolam puto in mustaco) rem
 bis vel ter repetitam ostentare, ut
 censor meus fecit pag. LXIII & CII
 & CLXXI editionis Hafniensis.

OBLIVIONI TRADERE.
 Et heic Varronem meis succentur-
 riavit, quos ex florentissimo & se-
 quiori sæculo arcessiveram: nec
 vero Varronis illud, quod superad-
 didit, lucidissimum est, aut extra
 dubitationem.

PRAE.

PRAESENTANEVS. Plu-
ribus a me productis ex Plinio, Se-
neca, Suetonio, vnum quasi super-
pondium, ex eodem Plinio appen-
dit.

Et hæc sunt quæ litteratissimus
auctor pro sententia mea firmanda
ex apparatu suo protulit, non inuti-
lia, si pugnandum est numero, an
autem semper meliora sint & per-
necessaria, aliis diiudicandum re-
linquo, quibus instituti nostra ra-
tio, & Borrichianæ controuersia hi-
storia non ignota est. Ad alteram
partem, vbi contra nos copias suas
educit, progrediendum, vt eadem
breuitate ostendamus, in quibus
rebus & quantis argumentis ac ra-
tionibus ille a nobis dissentiat.

CLASSIS
POSTERIOR
IMPROBATORVM

AB

ANDREA BORRICHIO.

Primum repetitur, quod con-
fectum Curis Posterioribus erat,
de Latinitatis aurea, id est optima
etate, quam Ciceronis & Augusti
temporibus definiueram: Borrichii
altius ab secundo Punico bello de-
ducunt, ut veteres poetæ atque
comici comprehendantur; e qui-
bus Tullius & Virgilius multum
auri eruerint. Respondi pag. 13,
non totum aureum esse, unde au-
rum colligitur, quod uniones etiam
ex limo & sordibus eruuntur. Nunc
addo: si vel totum etiam fuerit,
quod Ennius, Pacuuius, Lucilius
&

& æquales condiderunt; tamen negari non potest, rude id aurum fuisse, nondum perfecte expolitum ac limatum, cui supremam manum a Cicerone demum admotam fuisse, indubitatum sapientibus est. Non reiicio superiores, quos utique magni facio: Tullii tamen & æqualium nitore illos concedere, vel sensu iudice adfirmo atque statuo, & aureum æuum illud voco, quod nitidissimum politissimumque omnium fuit. Qui sic angustior in aurea ætate videbar: iisdem censoribus in argentea laxior iusto & liberalior visus sum, quod ultra Traiani tempora sub Pio demum Antonino limitem constituerim. De hoc etiam abunde actum in prolegomenis Curarum fuit. Iustinum, Gellium, Florum, bonæ notæ scriptores, sed inferiores Traiano, adserere volui, & ex æneæ ætatis censu, quem merito suo superant, in digniorem reuocare. Nec existimandum est, extincto Traia-

no omnem elegantiam vna exstinctam & intermortuam fuisse. Non habet Latinitas tam manifesta intervalla, quæ tanquam punctum indice digito monstrari cupientibus possint. Sensim & pedetentim labitur, quod venustum & decorum fuit. Neque illis repugnare velim, qui Cornel. Celsum, quamlibet posteriorem Augusto Cæsare, ætatis aureæ scriptoribus, qua non indignus videtur, adiungi postulent, aut Columellam in superiorem aliquem ordinem reduci. Hæc ex prolegomenis nostris de ætatibus Latinitatis doctissimus censor repetierat: sequuntur ipsa vocabula, notiones, atque formulæ, in quarum explicatione aliquid desiderat.

ASSERO. Adfirmandi notionem aurea tempestate dubitavi usurpatam, & Roscianum illud apud Ciceronem lib. II de Orator. cap. LIX *Tibi vero assero, diuisis vocibus has sero, scilicet arbores, cum*

cum Iano Grutero, Antonio Mureto, & Dionysio Lambino legendum esse censui. Heic vires intendit Borrichius iunior, vt auctoritatem illorum hominum infirmet. *Non, inquit cap. 11, quomodo magnis illis viris placuerit legere, sed quomodo legi debeat, queritur. Sed quomodo debet? & si debet, quod ipsi placet, quomodo probat? Ait ridiculum perire, quod ex senis imitatione intendebatur, nisi legeris assero. prolixitatem enim sermonis in sene a filio facete eludi. At vnde constat in abrupto versu, quis sensus sit genuinus, quæ antecesserint, quæ fuerint subsequuta? Deinde pag. 20, (repetitæ editionis pag. 18) Lambinum alienare studet. *Nescio, inquit, quo factum sit, vt Cl. Cellarius scripserit, Lambinum HAS SERO legisse, quum libri Lambini omnes, quos inspicere licuit, habeant ASSERO.* Ita factum est, vir clarissime, quod ego ipsius Lambini obseruationes, vt Lutetiæ c10 15 LXXIII prodierunt,*

B 5

runt, inspexi & enotaui; tu Gotho-
 frediano forte libro, qui in solo mar-
 gine Lambini lectionem tangit, aut
 similibus, contentus fuisti. Ita ve-
 ro Lambinus adnotatione LXXI,
 TIBI EGO, ANTIPHO, HAS SE-
 RO. *Sic legendum esse iam pridem vi-
 derunt docti viri. In his M. Antonius
 Muretus: non ASSERO, ut est in
 vulgaribus codicibus. HAS autem
 intellige arbores, verba sunt Antiphon-
 tis filii, patris senis orationem imitantis.*
 Sed veritus, quod res est, in mem-
 branis criticos inuenisse, quod com-
 mendant; H putat ad *assero* vete-
 rum more accessisse, ut ad *harundo*,
haruspex, *hariolor*, *haue*. Nemo cre-
 diderit facile, quod, vir doctissime,
 suspicaris. Vtroque modo peræ-
 pe *harundo* & *arundo*, *haruspex* & *aru-
 spex*, atque sic alia leguntur: an ve-
 ro semel etiam *hassero* pro *assero*, præ-
 ter hunc locum, qui in quæstione
 est, & pro argumento adferri non
 potest? num etiam *hadsero* dice-
 mus, vti antiquis integra præpo-
 sitio-

sitione vti plerumque placuit? neminem vel mediocriter in Latinis versatum id credo admissurum esse. Quum igitur parum spei in Rosciano praesidio sit, noua noster auxilia circumspexit, & in Caesare atque Varrone etiam se inuenisse gaudet. Ille III Ciuili cap. xv de legatis ad Caesarem: *Magnum, quod asserabant, videbatur.* Ita scilicet plerisque editionibus, quæ in manu his temporibus sunt, expressum est: *vetustioribus omnibus [etiam recentissima cum Dionysii Vosii notis] asserabant.* Elegantissime atque ex genio linguæ. nam *adferre* nuntiorum legatorumque adeo proprium est, vt absolute quoque *allatum est*, siue *adlatum est*, sit, per homines aut legatos nuntiatum. Cicero lib. III epist. x *Quum est ad nos adlatum de temeritate eorum.* Liuius lib. IV cap. XLVI *Quæ quum adlata Romam essent,* Et lib. x cap. XXI *ex Etruria adlatum erat.* Et lib. XXIV cap. XXVII *Punicam classem*

accessisse Pachynum adlatum est. Ac
 lib. xxxiii cap. xlviii Visum de-
 inde Cercinæ eum [Hannibalem,] ad-
 latum est, & aliis multis locis. Plus
 spei forte in Varrone reliquum, cu-
 ius verba si integra & salva sunt,
 omnino aliquid adferent, quod eri-
 pere dubitationem possit. Lib. iv
 de Lingua Latin. n. x ait: *Epichar-
 mus Ennii de mente humana dicit: Ist-
 bic est de sole sumtus ignis; idem so-
 lem adserit; isque totus mentis est, ut
 humores frigidae sunt humi, quæ ita
 doctissimus Andreas Borrichius
 interpretatur, Ennius idem solem ac
 ignem esse asserit, id est, adfirmat.
 Adfirmarem & ego, si certior de
 toto loco essem. Scriptum Scali-
 geri & Gothofredi editione, isque
 actus est: Scaliger Coniectaneis:
 isque totus est. Idem mentis primo
 casu *ἰσχυρισμός* positum existimat.
 Sed quæ sequuntur verba: *ut humo-
 res frigidae sunt humi*, secundum &
 usu tritiorem postulant. Prono-
 men *idem* quoque non apertissi-
 mum,*

mum, virile sit an neutrum inter virile & femineum. Dubiam rem itaque in dubio & obscuro relinquo, donec maior lux Varronis loco adfulserit. Circa Traiani vero tempora obtinuisse illud, ut *adferere* esset *adfirmare*, ipsi Posterioribus Curis cap. i extremo concessimus.

CONTRARIO aduerbium. Nulla lis de vocabulo, sed de vno Ciceronis loco, de Vniuerso cap. xii, vtrum *contrarios* an *contrario* legendum sit. Istud libri habent: hoc critici volunt. Nihil definiui, sed alterius sententiæ patronos, qui *contrario* legunt, dixi præsidium habere in Platonis, quem Cicero vertit, Græco aduerbio *ἐναντίας*. Opponit Andreas Borrichius: *Quis eo Ciceronem adigeret, vt verbum de verbo redderet?* Nec ego illum adigo, nec istam sententiam acriter defendo, sed vt probabilem aliorum refero. *Sin, inquiebam, ingenio criticorum aliquid concedendum,*
omni-

omnino videtur aduerbium prestare.
 Vnde vero probabit vir doctissi-
 mus, Ciceronem aduerbium illud
ἐναντίας noluisse, vt sonat, vertere?
 ita sane instituerat presse verten-
 do, quæ antecedunt verba: Deinde
voluptate & molestia mixtum amorem
 &c. quæ vt clarius eluceant, Græca
 cum Latinis composita pag. 59 &
 60 exhibui, quæ inspicere possunt, &
 quid probabilius sit, inde libere
 iudicari. Pergit censor: *Si velis,*
vir clarissime, corruptum omnino esse
illum Ciceronis locum, unde confeceris
CONTRARIO, non CONTRA-
RIE legendum esse ex mente Lambi-
ni, quem accuratissimos inter criticos
numeras? Non volo: nec vero ne-
 go corruptionem valde probabi-
 lem esse, qua concessa, propius est
ex contrarios facere contrario, quam
contrarie. Ad illud autem de Lam-
 bino dictum, quo ego quoque
 & heic & pag. 101 proscindor, pau-
 cissimis verbis respondeo, non de-
 ridendum Lambinum esse, qui multa
 ta

ta non pœnitenda scripsit, etsi non ignorem, quid nonnulli de illo, eiusque veterum scriptorum tentatis emendationibus sentiant. Neque ego illum tam accuratissimum laudavi, quam pag. 104 Curar. Posterior. accuratissimis Grutero & Mureto subiunxi, ex quorum societate participat, si maiore forsan, quam pro merito, ut Andreæ Borrichio videtur, ornatus laude fuit. Est etiam ubi eundem ab accuratissimis distinxit. pag. 57 Curar. Posterior. in verbo *Consiliari*.

FERIARI. Me non intelligit, qui heic contra me multis verbis depugnat. Nunquam dubitavi, *Feriatas* siue participium, siue nomen est, oppido antiquum esse: quin potius Ciceronis, Trebonii, Horatii testimoniis ipsemet stabiliveram. In ceteris formis *Ferior*, *Feriabar*, *Feriabor*, *Feriarer*, *Feriari*, antiquiora testimonia requisivi. Non autem Andreas Borrichius aliud ex Varrone & Ciceronis fragmen

fragmento adfert, quam *feriatus*,
 rem a quæstione nostra, prorsus
 alienam. De Statii supino *ite fe-*
riatum, lib. i silu. vi principio,
 ipsemet dubitat, quia meliores li-
 bri omnes *feriata*, non *feriatum*,
 habent. Alienus est, quum de
 Catulli ætate mihi obiicit, de qua
 nunquam fui incertus. Dicere
 forsan de Peruigilio Veneris voluit,
 an Catulli auctoris sit, & an eius
 ætatem exæquet: quod, dubitante
 Salmasio, in medio reliqui, penitus
 non negavi. Et si illud etiam car-
 men Catulli esse, nihil inde proba-
 tum foret, quam *feriatus* antiquum
 esse, quod Ciceronis Trebonii, Ho-
 ratii, & æqualium suffragiis du-
 dum egomet ostenderam. Perui-
 gilius enim hæc tantummodo verba
 sunt:

nec tamen credi potest
Esse amorem feriatum, si sagit-
tas vexerit.
Ite nymphe: posuit arma, fe-
riatus est amor.

HV.

HVMILIS, HVMILITAS.

Dixi Posterioribus Curis, virtutis notionem penes ecclesiasticos esse. Ne vero nihil darem, ex ævo posteriore Spartianum in Iuliano concessi, cui ille humilitatem tanquam virtutem contribuit. Heic clamat Borrichius iunior, extremum alterum, superbix oppositum, non virtutem intelligi. Bene. Sic enim auget ille sententiam meam. Non autem me temere interpretatum Spartianum esse, ex verbis illius puto luculentissimum. *Obiecta est, inquit, superbia, quum ille etiam in imperio fuerit humillimus.* Quod si *humillimus* defectu fuit, cur imperium adfectavit, erit, inuasit? cur *humanissimus, benignissimus, moderatissimus* ibidem ab Spartiano laudatur? quæ sane virtutes cum humilitatis vitio non possunt coniunctæ esse. Lege cap ix. Spartiani. Nec in Tragici locis, qui proferuntur, satis præsidii est contra me. Non virtus ibi, qualis

lis

lis ecclesiasticis significatur, sed in Thyeste v. 211 plebeius status: in Hippolyto v. 610 humilitas nominis, sine imperio: in Octavia v. 494 vitium & adulatio, quando Roma & senatus seruebat. Exemplum Plinius præbet lib. viii epist. vi. De ceteris, quæ communia Andree cum Olao sunt, abunde dictum est in Curis Posterioribus.

ILLEGITIMVS Valerio vindicauerat maior Borrichius, confusus libris recentibus, etiam ratione seu argumento. Libros prauitatis conuici ex manuscriptis & antique impresis: de argumento subdit nunc iunior: *Ad hoc Cellarius nihil.* Immo multa, omnia, nec tam meis quam Oliuerii, vetusti scholiographi, & Petri Iosephi Cantelii verbis, quæ relegi possunt, ex pagina mea 357 Adde exemplum perquam simile ex Lactantii lib. vi cap. ix, *Populus Romanus per feciales bellum indicendo, & legitime iniurias inferendo, semper.*
que

que aliena cupiendo atque rapiendo, possessionem sibi totius orbis comparavit. Mirum, quod non heic quoque illegitime iniurias inferre obtrudant corruptores. Urget doctissimus Andreas Borrichius particulam QVASI, ex qua facile suspiceris, corruptos esse, quos cum suis sequutus est Cellarius. At quo non rapit obstinata & pertinax in errore opinio. Erubuit Olaus retractare quæ scripserat, (quod tamen aliquando fecit a me admonitus in *Delectabiliter*, Analect. num. x) idque famæ & auctoritati clarissimi viri condonabatur: Andreas autem non erubescit, aperte veritati reclamare. QVASI enim sententiam meam tuetur, tanquam consueta ὀξύμωρος mitigatio, qualis est legitima intemperantia, quæ duriuscula compositio mollitione quadam, per quasi significanda, indigebat. Lege, quisquis es, Curas nostras Posteriores: aliter, scio, si candidus es, iudicabis.

IN-

INDIGITARE, & quæ inde sunt, INDIGITAMENTA.

Frustra Andreas Borrichius ad Scaligerum prouocat pag. 50, quæ apud Festum ex Varrone obseruauit, ea significatione INDIGITAMENTA reperiri, quæ apud alios INDICES Festi, ut vulgo creditur, verba sunt: Indigitamenta, incantamenta, vel indicia (quidam iudicia) Ad quæ Scaliger: *Explicatio hæc Pauli est, non Festi. Quis ignorat pontificios libros ita (indigitamenta) vocatos? Glossarium: INDIGITAMENTA, ἰνδῖγῖτῖτῖα βιβλία.* At Borrichius quoque pro sua opinione, *Nec aliter Glossæ veteres.* Omnino aliter, ut iam etiam Scaligeri confessione deprehensum est, quæ verba ex Glossis Philoxeni sunt. *Alia, Indigitamenta, ἰνδῖγῖτῖτῖα: & Cyrilli, Indigito, ὠρῖσῖτῖτῖομα, πῖνομα.*

INFERNVS substantiue. De Varronis fragmento disputatio est, scripseritne *infernus tenebrosus*, an *infernus tenebro* vel *tenebrio*, uti in

in MSS. Mercerus & Gothofredus
 inuenerunt, quos duces malui,
 quam praeue impressos libros, se-
 qui. Vide Curas nostras Postero-
 res. De plurali *inferna* Andreas
 Borrichius meam sententiam no-
 uo exemplo Senecæ auget: illud
 autem Taciti Hist. lib. v cap. v
 alienum a quæstione est, quia Ma-
 nes intelliguntur. *Eadem*, inquit,
de infernis persuasio, Aegyptiis &
 Iudæis puta. ideoque Curtius
 Pichena *infernos* quarto casu inter-
 pretatur: & Iulianus Pichon, *eadem*
fides de inferis.

SALTEM. Vsum sæculo ar-
 genteo non negavi, quamuis nec
 ille frequens aut multus est. Qua-
 propter morem sæculi nostri ta-
 xavi, quo ubique & frequentissi-
 me *saltem* pro *tantummodo* aut si-
 mili adhibetur. Lis superest de
 quo meliore, ex quo Tullius, prin-
 ceps illius, mearum partium est,
 etiam Liuius, præter vnum du-
 bium

bium locum, nec vero mihi per se aduersum: & sic de aliis antiquis omnibus censendum est. De Virgilio responsum Curis Posterioribus.

VALEDICERE coniu-
ctis syllabis. Dixi posse diuisis
legi, vt apud Ouidium *Sape
vale dicto*. Sed nihil facit tme-
sis contra me Varroniana *consue-
quoque faciunt*, quia Ouidius,
quem produxi, sine tmesi, lo-
quutus erat.

Hæc de secundæ classis prio-
ri ordine, quo dissensum meum
a Cogitationibus Borrichianis,
iam tum in Analectis ab Olao
examatum, denuo Andreas,
postquam Analectis responde-
ram, excussum voluit: an etiam
superauerit, penes lectorem illo-
rum, quæ modo proposuimus, iu-
dicium liberum & æquum esto.
Nunc progressum ad illa facie-
mus,

mus, quæ propria sunt Analectorum. Non egre ferat, inquit de me Andreas, ad ea nunc transiri, de quibus in Analectis celeb. Borrichii dubitare se fassus est. *Sinat & CURAS suas TERTIAS pari modestia expendi simul, ut sine bile adferantur, quæ dissentire suadeant.* Bilem me fateor in Borrichio non animadvertisse, nec digna res tantilla est, ut bilis moueatur: an vero etiam carpenti libidine sit expers atque vacuus, & omnia sincere ac beneuole scribat; ex iis, quæ supra notauimus, lectores liberi ab amore atque odio, iudicabunt. Heic sane, & sæpe alibi, *Tertiis curis* meis, ut nuncupat *iteratas posteriores*, seu secunda editione repetitas, acrius aliquid, quam ordinem, haud dubie designat, cuius tamen me nec piget neque pœnitet, qui paratus sum, non *posteriores modo aut tertias*, sed *quartas etiam & quintas* curas scri-

scribere, si quis certiora de Latinitate admonuerit. Mutare sententiam in longissimi temporis studio, quod vix vnius hominis ætas capit, ut omnes Latinorum codices euoluat, singula in iis, etiam minutissima, obseruet, variantes lectiones discernat, quod optimum ex iis, excerpatur, in locum suum vnumquodque disponat: in operoso, inquam, isto studio sententiam suam aliquando, meliori reperta, immutare, nã ego adeo non autumo probrosum esse, ut laude etiam condecorandum existimem: contra male de bonis litteris mereri puto, qui errores suos, ab aliis clarissime monstratos, tenacius defendunt, & alios omnes implicare malunt, quam fateri semel, se aut suos aliquid passos esse, quod non alienum a natura humanitatis sit.

AN,

AN, AN non bis modo sed
 sæpius, & vel quater repeti exem-
 plis probat vir doctissimus An-
 dreas Borrichius. Hoc vero non
 negaueram, sed sicut *An, an* bis
 positum, minus elegans est
 quam *Vtrum, an; num, an; vel*
ne, encliticum, *an*: ita elegan-
 tius quoque, si longior, quam
 gemina, dubitatio est, *utrum,*
num, vel encliticum *ne*, in pri-
 ma parte locari dixi, cuius rei
 exemplum, idque trium mem-
 brorum, ex Cicerone produce-
 bam, cuius pro S. Roscio cap. xli
 sunt: *Quero abs te, iine qui po-*
stulabant, indigni erant qui impe-
trarent: an iste non commouebat,
pro quo postulabant: an res ipsa
tibi iniqua videbatur? Addo Li-
uium lib. xxi cap. x ex Annonis
oratione: Vtrum hostem, an vos,
an fortunam utriusque populi igno-
ratis?

C

CON-

CONFIDENTIA. Patronum
 meæ sententiæ Ciceronem habeo,
 qui id vocabulum in Tuscul. cap.
 VII temporis sui *consuetudine in*
vitio poni ait, etsi laudis sit, vnde su-
 mitur, *confidendi* verbum. Frustra
 hic Plautus obiicitur, quia verbo-
 rum significationes cum tempore
 mutantur. Nec aliter postmodum
 veteres grammatici censuerunt.
 Seruius in Aeneid. I. v. 132. *Fiducia*
in bonis rebus : confidentia in malis
est.

CONFVNDI. Dixi dubia esse,
 quæ ex antiquis pro *erubescendi* no-
 tione adferantur, eaque æque, aut
 magis etiam, de alio, quam pudor-
 is adfectu, explicari posse. Ex
 quatuor Liuianis, quæ Olaus pro-
 duxerat, duo vindicanda sibi An-
 dreas sumfit lib. xxx cap. xv de
 Masinissa: *ex pretorio in tabernacu-
 lum suum confusus concessit.* Putat
 ille

ille libidine sua & intemperantia eru-
 buisse, atque hinc confusum vocari.
 Non ita est, doctissime Andrea;
 confusus abiit non propter libidinis
 pœnitentiam, sed propter metum
 & amorem, quibus turbabatur.
 Fidem promiserat nouæ nuptæ:
 ne vero retineret eam, Romano-
 rum offensam metuebat. *Confusus*
 itaque, hoc est turbatus animo &
 nescius quid ageret, discessit. Al-
 terum ex lib. xxxv. cap. xxxv de
 Alexameno est, quem, quum Na-
 bin tyrannum interfectorus esset,
 Liuius ait, *animum collegisse confu-
 sum cogitatione tantæ rei.* Hunc An-
 dreas *cogitata cadis pudore turbatum*
 credit: ego metu potius, & pericu-
 lo, atque incerto euentus, quod
 dubium & periculosum erat, præ-
 sente exercitu & satellitio, tantam
 rem adgredi. Seneca ab hoc loco
 abest longius, quia *metus*, inquit, &
mæror confundit, non pudor. De
 simplici etiam usu, non de adie-
 cto

¶ (52) ¶
Et adfectus nomine, vnice nobis
quæstio erat.

CONSILIARI. Res peracta in
Curis posterioribus est. De edi-
tione Ciceronis Lambiniana etiam
supra in *Affero* satis dictum. Non
Gothofredianam, aut aliam Lam-
bini castigationes in margine refe-
rentem, sed ab ipso Lambino ad-
ornatam, & octo voluminibus di-
stinctam intelligo.

CORDATVS. Etiam de hoc
sufficere possunt iisdem Curis no-
stris proposita. Iterum vrgetur Se-
necæ locus de morte Claudii. *Ani-
mosi* significatum non reieci editio-
ne altera (sicut priore, sequutus
Io. Vorstium, acerrimi iudicii vi-
rum & de Latinitatis censura & a-
liis præclaris litteris egregie meri-
tum) non, inquam, reieci signifi-
catum, sed *in dubiis reliqui* pag. 373.
Velim & alia adferantur, clariora
ta-

§ (54) §

ille *meus* est, a quo tamen aperte in hoc *deprecandi* verbo dissensi, & in Manutii, Gruteri, atque Græuii sententiam vltro & sponte concessi. Spernunt generosæ mentes eiusmodi cauillationes, & rem ac controuersiam disputant: homines rodere infra ingenuitatem putant.

DICTIONE. Quantum satis est, respondi Posterioribus Curis, quibus Catonem Viterbiensis Annii, quo Olaus utebatur, a me reiectum esse, ægre Andreas fert, causam ex me, cur reprobauerim, requirens, quam vero ipse mihi inuitus aut insciens suggessit, *quod vera fictis addidit, ut illa simul vera crederentur.* Vera autem sola Catonis sunt, quæ ab antiquis scriptoribus fragmenta conseruantur, quibus controuersam *ditionem* haud inesse, mihi certum & euictum est. Si vincere in hac causa Andreas vult, conseruatorem fragmenti, fabuloso Annio maio-

maiolem, mihi ostendat, necesse ha-
bet. At grammaticum huius vo-
cabuli vsum ipse praedicto loco ex
Scauro & Diomede, antiquis scri-
ptoribus, probavi.

DIFFICILITER, FACILITER.

Posterius Andreas, producto
Quintilianii exemplo, negat idio-
tismum Vitruuii esse. Nec vero id
rigide adseueraueram, quum pag.
177. scripsi: *Est fere Vitruuianus
idiotismus.*

EXAUDIRE. Me non intelli-
git, qui nescio quid hoc loco fugil-
lat. Nunquam negavi, *exaudire*
etiam *erboren* verti, sed puerilem &
vulgarem opinionem notavi, qua
creditur *audire* non amplius sona-
re, quam auribus percipere: *exau-
dire* demum, precibus adesse & ad-
nuere. Scripsi enim pag. 432. a-
pertissime: *Vtroque veteres in vtra-
que notione inuenimus vfos esse.* Non

opus ergo erat, contra me *magnos viros*, vt vocat, dictionariorum conditores, *Sturmium, Frisium, Soranum* (Basil. Fabrum) *Decimatorum* sollicitare. Sed video quid doctum virum deceperit. Non semel de hoc verbo scripseram, sed pag. 377. breuiter; iterum & copiosius pag. 432. Is de me tam sinistre censuit, priori tantum inspecto loco, alterum, festinatione forsan aut incuria, prateruectus.

FIDELIS. Nescio quid oppugnet auctor, quum *nouam & ecclesiasticam notionem* dixi, quando *fidelis* Christianum significat. *Eo sensu*, inquit, non raro profani antiqui adhibuere, vt Christianos eo nomine appelles non inepte. Profanis *fidelis* est, qui fidem seruat. Is vero non statim Christianus est, nisi adponas *Christo fidelis*, aut simile: sine adiuncto per *fidelem* Chri-

Christianum significari & per *infidelem*, alienum a Christi sacris, singularis ratio & ecclesiasticis propria est.

HACTENVS. De hoc satis dixi Posterioribus Curis. Nihil contra ea proficiunt, quæ numeroſe addit Appendicis auctor. Quid multa? non negavi absolute ſignificatum temporis, ſed dixi pag. 405. *ad locum POTIVS vel rem referri ab antiquis, quam ad tempus.* Qualem *locum* intelligam, libri nempe, carminis, epistolæ, aut ſimilis rei partem; ibidem expoſitum dedi, & exemplis ac auctoritate confirmaui: *quem (locum) ſi quis tempus malit appellare, per nos liceat*, dixi pag. 406. Ego vero Ciceronem malo, quam ſequiorum conſuetudinem imitari.

ILLICITE. Quod Varronem Vlpiano, quem produxeram, Andreas

Andreas Borrichius superaddit, mihi non ingratum est. Fallitur autem, quum in vniuersum a me credi existimat, reiecto simplici, omnia composita reiicienda. Confundit doctissimus vir τὸ κατὰ τι cum eo quod est ἀπλῶς.

IMMO. Auctor corrigendi sensum, quem vindicaueram, frustra opponit τὸ αὐγῆς. Res eadem: nomina diuersa. Fatetur ipse, cap. vi idem esse ac *Quid? quod; Quin etiam.* Quis autem ignorat has correctionis siue ἰπαιορῳσεως formulas esse?

INDUCERE ANIMVM SVVM. De solo pronomine controuersia, quod negavi vsum auo Ciceronis in hac phrasi admisisse. Contra doctissimus Andreas cap. vii ait: *Ciceroni displicuisse [pronomen huius formulæ] adhuc ignotum est.* Vtique vero notissimum est,

est, quia is ne semel quidem vsur-
pauit, neque Liuius, neque quis-
quam alius post Terentium :
quamuis *inducere animum*, & *indu-
cere in animum*, sæpenumero ii-
dem dixerint, quod decem exem-
plis de Cicerone Nizolius; ego de
Liuiio & Plinio Curis posterioribus
probauit.

INTERCEDERE. Quæstio
supereft de anno epistolæ Cœlii
xvi lib. viii ad Ciceronem. Legat,
relegat, quicumque non captus
præiudicio est; non alio quam
primo ciuilibus belli anno scriptam
esse deprehendet, quum Pompe-
ius cum senatu vrbe aufugisset,
Cæsar autem Roma in Hispaniam
retro abiret. Non ergo Corradus
& Manutius, & his consentientes
errant, qui de Metelli *intercessio-
ne* hoc est contradictione interpre-
tantur. Instat Borrichius pag. 141
editionis Hafniensis: *Quo tempo-
re scri-*

re scripta sit hac Cœlii epistola, ex his
 ipsius verbis facile collegeris: **NUNC**
TE CONTRA VICTOREM FA-
CERE, QVEM DVBIIS REBVS
LAEDERE NOLVISTI: ET AD
HOS FVGATOS ACCEDERE, QVOS
RESISTENTES SEQVI NOLVE-
RIS, SVMAE STVLTITIAE EST.
 Sed bene sese res habet, & Manu-
 tius singula tam accurate interpre-
 tatus est, vt nihil dubitationis su-
 peresse possit. Non ex solis his
 verbis, sed ex tota epistola iudi-
 dicandum, quibus consulibus illa
 scripta sit: eo videlicet tempore,
 quum adhuc medius esset Cicero,
 antequam ad Pompeium profici-
 sceretur. Post Pharsalicum prælium
 non dubius Cicero erat, etiam per
 litteras ex Aegypto a Cæsare con-
 firmatus. Non igitur Cæsaris al-
 terum iter in Hispaniam, contra
 Pompeii filios; sed prius contra le-
 gatos & exercitum patris Pompeii,
 a Cœlio commemoratur. Hæc lu-
 cidif-

cidissima sunt, quæ frustra Andreas Borrichius nebulis nescio quibus infuscare conatus est.

IVBEO VT. Centenis, aut sexcentis potius ex aurea ætate exemplis vix tria ex Liuiio opponuntur, nec vltimum illius sanum fatis, summo viro iudice Gronouio patre, qui lib. xxiii cap. xxi non *iussi consulerent, sed consulere legendum* censet, idque, vt ait, EX GENIO LIVII, hoc est, quia Liuius plerumque cum infinito verbum *iubeo* componit. Borrichius, *Explicit inquit, qui potest, cur licentius dixeris, IVBEO VT, quam IMPERO VT, PRAECIPIO VT, ORO VT.* Sed explicabo, vir eruditissime. In tali caussa exemplis & auctoritate standum est, non ratiocinio. Sufficit itaque, placuisse auctoribus, vt *iubeo* frequentissime cum infinitiuo modo enuntiarent, raro admodum cum VT, & hoc

hoc quidem fecius, quam fit,
in *præcipio*, *impero*, *oro*, quæ
ut frequentius exigunt, præ-
sertim *oro*, *peto* & similia, qui-
bus duro & Latinis intoleran-
do Græcismo infinitivum adiece-
ris, cuius exempla ex Hygino
& Cassiodoro, etiam de *moneo*
ex Ammiano sub finem cap. IX
Curar. Posteriorum exhibuimus.
Cetera non ægre infinitivum pa-
tiuntur. v. gr. Cicero Catilin. I
cap. XI *Nonne hunc in vincula*
duci, non ad mortem rari impera-
bis? atque ita etiam *postulo*. Cor-
nel. Nepos Annibale cap. XII
Prusias illud recusavit, ne id a se
fieri postularent, quod adversus ius
hospitii esset. Quænam causa
differentis in paribus verbis con-
structionis est, nisi usus & con-
suetudo Latinorum? Taciti &
æqualium in verbo *iubeo* exem-
pla, nec vero illa frequentiora,
lubens concessi & in *Curis* pro-
duxi

duxi Posterioribus : etiam Liuii rarissimum quoddam adnumeraui. Vide pag. 180.

M A N E T. Quæ Borrichius carpit, hæc sunt p. 152 *Vir clarissimus significationem & usum verbi M A N E T apud antiquos imperitoribus ostendere voluit : non vero (NON AVTEM heic & alibi doctissimus litterator dicere debuit, vel Valla monente lib. II Elegant. cap. XXIV) non vero, inquit, video, quid hinc discant illi. Esse non inficior, ubi pro EX-SPECTARE positum reperies : sed addit Cellarius, etiam ALIA NOTIONE adhiberi. Quæ itaque illa ? Hanc si definiisset, nescientibus consulisset melius. Omne crimen, quod obiicitur, in eo versatur, quod generatim ALIA dixerim, quam Andreas specialius explicare possit. videlicet, M A N E R E, si superesse significet,*

cet, plerumque dativum postulare: si *contingere*, accusativum regere frequentius. Sed quid est illud *contingere*? utique, si definiisset, ex ambiguis notionibus quam velit nescientibus consultuisset melius. Aut si tam accuratus definitor est, cur non definit, & causam ostendit, quid sit, quod non semper, sed *plerumque*, aut *frequentius*, & *sepius*, ut ait, hunc vel istum casum poscat: aliquando eadem significatione illum non exigat? Ego verbum **M A N E T** cum quarto casu *fere semper constru* pag. 101 scripsi, quum *expectare* significat: in quo sequutus sum vetustos grammaticos, Servium Maurum in *Georgic.* 1 vers. 168, Acronem, Horatii scholiographum, in lib. 1 *od.* xxviii vers. 33, Nonium Marcellum in *Petere*. Cetera sub *alia notione* comprehendo, ubi quæ propria est,

est, præcipuum locum habere
volui.

M V N D V S. Borrichii
exempla non obsunt mihi, qui
pag. 274 scripsi, quando huma-
num genus significat, *apud pro-*
fanos INTERDVM similia repe-
riri. Quæstio autem erat, vtrum
ad rara illa ecclesiastici frequen-
tissimo vsu suo respexerint, an
ad factæ scripturæ consuetudi-
nem stilum suum informarint;
vbi posterius dixi *proclivius ad fi-*
dem esse. Heic longe excurrit
Borrichius, vt Latinitatem eccle-
siasticam, quam a profana discer-
no, neget singularem esse. *Ec-*
clesiasticos ait diligentissime veteres
Latinos lætitasse. quis negavit?
an vero omnes etiam imitatio-
nem sibi propositam habuere?
Non vnus generis sunt, quos
ecclesia scriptores habuit, ante-
quam Latina lingua exspiraret.
Mi-

Minucius, Arnobius, Lactantius, Hieronymus, Augustinus, Sulpicius Seuerus, & quidam alii, imitati sunt prescius, quam Tertullianus, Cyprianus, & in epistolis Paullinus Nolanus, & horum similes, quod non rationibus, sed usu & lectione cognoscendum est, quamuis nec illæ deesse ei possint, qui vitam illorum, & instituta, & mores apud animum proposuerit. Sed aliud metuit vir eruditissimus, ex ecclesiastica, si distinguatur, Latinitate sequi posse. *Ita, inquit, ambigerentur omnia, quæ apud ecclesiasticos occurrunt more veterum Latinorum usitata, modo in scriptura sacra similia reperieris.* R E P E R E R I S debuit ex lege grammaticorum dicere, quod typographi errorem putassem, nisi etiam cap. v pag. 106 ed. Hafn (nouæ p. 70) ita scriptum inuenirem, *quæ fragmenta reperierit.*

rierit. Ego vero cum antiquis
reperi in præterito, non reperii,
censeo inclinandum esse. Catul-
lus epigram. LXXX

Si tria notorum suavia repperit.

Plautus Stichus act. I scen. III
vers. 34

*Nunc reppererunt ei verbo vi-
carium.*

Et Phædrus lib. III fab. XI
vers. 42

*Qui postquam tenebras dispulit
calumnie.*

*Certumque fontem veritatis res-
perit;*

*Luat, inquit, pœnas causa liber-
tus mali.*

Sed transeant hæc: ad metum
auctori eximendum regredior,
quem ideo vanum esse iudico,
quia

quia nemo propterea verbum
 aliquod aut notionem eius su-
 spectam habuit, quod in sacra-
 scriptura etiam vulgatæ versio-
 nis occurrat: sed quia nullus
 eius, vel rarissimus, apud pro-
 fanos usus fuit, ecclesiasticis au-
 tem frequentissimus. Quod ve-
 ro etiam pag. 160 in hoc de
*Mundo tractatu formulam pecca-
 ta remittere, & significatum sacra-
 li exempli loco producit, in
 quibus Olaus ecclesiæ notionem,
 quam intentaueram, priscis La-
 tinis non inusitatam fuisse, mul-
 tis edocuerit; ad iteratas Poste-
 riores Curas prouoco, vnde
 clarius, quam heic repeti pos-
 sunt, omnia legentibus consta-
 bunt. Summa hæc est: Ana-
 loga in profanis, sed hæc quo-
 que rara haberi: ipsius phra-
 seos, *peccata remittere*, exem-
 plum apud eosdem non reperi-
 ri, nec ipsam vocem *peccatum*
 illis*

siup

illis frequentem admodum esse, quæ vero scriptoribus sacris sunt tritissima. Neque *seculare* (nam de adiectiuo disputatio præcipue fuit) ex profanis quisquam dixit quod extra religionem aut ambitum sacrorum est, quem admodum Hieronymus *codices seculares*, item *disciplinas seculares*; Sidonius Apollinaris *scientiam secularem*, Cassiodorus *litteras seculares*, id est profanas, a paganis & gentilibus auctoribus profectas. Singulorum loca Curis Posterioribus indicaui.

Sic operosus Borrichius circa primam *Mundi*, quam ecclesia dat, significationem, leuiorem quidem illam & profano vsui non penitus repugnantem; oblitus est, vel ex industria prætermisit alteram, quam præcipuam duxi & ecclesiæ vere pro-

propriam ac singularem. Qued
 enim magnopere miror, nihil
 quidquam ad illa respondit, quæ
 pag. 275 proposueram: *Quando*
vox Mundi impiorum colluicem,
improbiter atque vitia significat,
videtur ecclesie propriam notionem
induisse. Neque tertiam, quam
memoravi, vanitatis, vilitatis, &
pompæ voluptuose notionem atti-
git.

N V N T I V M, P R A E-
 N V N T I V M, an substantiua
 sint, quærebatur. Olai, qui-
 bus id probatum ibat, dixi non
 certissima documenta esse, præ-
 ter Sedulianum ex sequiori æta-
 te, vbi adiunctum *grandia* ma-
 gis videatur per se stanti, quam
 alii adiuncto nomini adponi. Id
 quod Andreas Borrichius ad Pli-
 nii & Senecæ exempla transfert,
 quibus *hec, quedam*, pronomi-
 na adiectiua, euincant, *prænun-*
tia,

tia, quibus adposita sint, substantiuam naturam habere. Non autem ubique par ratio pronomi- nis atque nominis est. Dicamus *hæc nefanda, quedam absurda*: an ergo *nefandum, absurdum* substantiua erunt? In Tibulli & Catulli verbis ad MSS. Olai, patroni sui, prouocat: nec vero exinde de Tibullo mihi persuadere potest. Quid obstat enim, quo minus, inciso vno facto, ita legamus:

Di meliora monent, ventura nuntia sortis.

Vera monent Tuscis exta probata notis.

Sic non magis *nuntia* substantiuum erit, quam *meliora*, quam *vera* sunt, quæ nemo ex censu adiectiuorum eiecerit, licet heic absolute & tanquam substantiua significant. Si de Catullo,

§ (72) §

tullo, qui *noua nuntia* in Aty
vers. 76 dixisse fertur, quod
secus videtur magnis viris Scali-
gero atque Mureto; si, inquam,
omnino concedendum de Catullo
esset, cederem non tam propter
Borrighianum codicem, quem
nec vidi, nec quanti pretii sit,
audiui; quam auctoritate maxi-
mi viri Isaaci Vossii inductus,
haud dubie membranis instru-
ctissimi, qui pariter etiam Var-
ronis locum lib. v de Lat. ling.
cap. ix (*de caelo nuntium erit*)
adfert, in quo Andreas etiam
triumphat; & Lucretii alium lib.
iv vers. 708 *ex vetustis*, ut ait,
exemplaribus emendatum super-
addit.

*Nec calida ad censum decurrunt
nuntia rerum,*

vbi aliis libris *ad sensus* occurrit
legitur, ut *nuntia ad nomen*
plaga

plaga superioris versus referatur. Vide Commentaria eius ad Catulli Atyn pag. 173. Ego vero sequutus fui Scaligerum, Muretum, & alios clarissimos viros, & Nonium ex veteribus, quorum non contemnendum argumentum est, probatissimos auctores Ciceronem, Virgilium, Horatium, Ovidium, Liuium (quem vindicaui ab Olao ex malæ editionis libro allegatum) & horum æquales hoc vocabulo nunquam neutrali forma vsos esse: Tibulli vero, Catulli, & Lucretii loca varietate lectionis vexari, ideoque hoc vocabulum neutrius generis posterioribus Curis pag. 195 molliori verbo *dubium* appellauit.

P E S T I S. Dixeram pag. 337, *non facile in prosa exempla inueniri*, vbi *pestis* fit idem ac *pestilentia*: omnia non negaui. Borrichius ex Columella quædam

D dam

¶ (74) ¶
dam adfert, quæ meo NON FA-
CILE non efficiunt. Sufficit
sententiæ meæ, plerumque trala-
ta significatione vsurpari. Volui
enim adolescentes a promiscuo
in prosa vsu auocare.

PIISSIMVS. Qui scripse-
ram, aurea Latinæ linguæ æta-
te insolens hoc vocabulum fuis-
se, magno me patrono M. Tul-
lio Cicerone tueor. Hunc An-
dreas Borrichius suspectum ha-
bet, quasi odio inflammatus in
Antonio reprehenderit, quæ re-
prehendenda minime fuissent.
*Quis, inquit, paullo versatior igno-
rare potest, in Philippicis ita de La-
tinis vocibus iudicauisse Ciceronem,
vt ostendat se acriori in Antonium
odio, & vehementiori insectandi fer-
uore sibi sæpius excidisse: dum ad-
uersario voces male Latinas & inusi-
tatas obiecerit, quas ipsimet alibi
non improbatas, & eiusdem aui
scripto-*

quo hic vel ille dubitauerit: modo
constet optimo Latinitatis æuo, non
ignotum fuisse. At nec barbarissimi
optimo æuo ignoti erant, non
autem probati, neque recepti
in vsum; nec suam tantum Ci-
cero opinionem, vel huius aut
illius proponit, sed *verbum*
omnino nullum in Latina lingua
esse, quo Antonius vsus fuerat,
vtique ex plurimorum consensu
dicit, quia publice dixit, aut di-
cere voluit, hoc est omnibus au-
dientibus. Sed exemplo vrget
Borrichius, quia *novissimus* Varro
nouam sua memoria vocem
fuisse testetur, qua vero opti-
mus quisque non abstinuerit.
Verum dispar ratio superlatiui
novissimus est. Varro enim lib.
v de Lat. lingua cap. vii non
se & æquales, sed *sua memoria*
senes aliquot, *nimum nouum ver-*
bum esset, vitauisse ait. Longe
repeti *memoria illorum senum*,
vsque

vsque a pueritia Varronis, potest, inter quam & supremam Ciceronis ætatem, qua inuectiuas in Antonium scripsit, quantum interuallum temporis est? Sed hæc de aurea ætate disputantur: de argentea nunquam dubitatum fuit, *piissimus* receptum in ea & probum vocabulum fuisse, licet non fuerit frequentissimum.

POSITO. Cum pronomine, aut nomine, *quo posito, hac re posita* &c. res transacta fuit: simplex *posito*, item *posito quod*, adhuc dubitatur. Borrichius contra, etiam participium sexto casu sæpe absolute poni ait. Non nego, subaudi-ri interdum pronomen: sed ubi exemplum in *posito*? hoc enim desidero, non analogum aliud. Detritum itaque nostratum morem reprehendi & vulgarem formulam;

mulam, sine qua olim Latinitas optime constare & lætissime florere potuit.

PRO ET CONTRA.

Loquutus sum de *Pro & contra* absolutis, & sine casu, vt hodie fit vulgari sermone: Borrichius maior in *Analectis* pag. 60 exempla dedit cum casu adiuncto. v. g. Senecæ III de Ira cap. XXVIII *utrum contra nos fauiat, an pro se*. Nulla itaque inter nos repugnantia fuit. Andreas autem cap. X ed. Hafn. pag. 186 *Cellarius non aduertit, quo tendat celeberrimus Borrichius*. Immo ille non animaduertit in *Analectis*, quo ego *Curis Posterioribus* tendebam. Post addidit Olaus exempla, vbi *contra* ponatur absolute. *Dic aliquid contra*, Senecæ eodem libro, cap. VIII; *Nil contra conor*, Iuuenal. Sat. VI, 643. Sed nec hoc *contra meam* est

est sententiam. Non ignoro,
contra sæpe absolute poni, quum
 aduerbium fit; vbi vero *Pro* abso-
 lute & sine casu positum inueni-
 tur? Nec ego de separatis, sed
 de coniuncta formula *pro & con-*
tra quaestionem institueram,

Q V O A D cum Accusatiuo.
 Duobus exemplis, quæ Borrichius
 adfert, nondum moueor, vt con-
 tra analogiam, contra omnium
 reliquorum auctorum, etiam
 ipsorum, quos aduocat, in ce-
 teris libris auctoritatem, credam
 aduerbium *quoad*, tanquam præ-
 positionem, casum regere, at-
 que cum quarto olim composi-
 tum fuisse. Varro lib. vii de
 Lat. lingua cap. xxiii in Go-
 thofrediano libro *quod* habet sine
ad: Scaligeri editione *quoad* ex-
 pressum est. Vix autem dubium
 superesse potest, quin plenius le-
 gendum sit *quod ad*, suppresso

verbo *attinet*, vt Cœlius Ciceroni scripsit lib. viii epist. i sect. 8 *Quod ad Cæsarem, crebri & non belli de eo rumores.* Sic MSS. & editi vetustissimi: vt sine causa recentiores quidam *to attinet* adposuerint. Nam etiam Lege III Digest. de adquir. rer. dominio, Caius iurisconsultus dixit: *Nec interest, quod ad feras bestias & volucres, utrum in suo fundo quisque capiat, an in alieno; vbi attinet subauditur.* Vide & Io. Vorstii de suspecta Latinitate cap. xxxii. Alterum exemplum, quod Borrichius obiecit, Liuii est, qui lib. XLII cap. vi scripsit, *regem excusauit, quod stipendium serius quoad diem prestaret.* Durum, & alienum a genio Liuiano, qui mihi scripsisse videtur, *serius quam ad diem*, intellige statutum & definitum. Facile nota scriptum *quã ad in quoad* deprauari potuit.

RE-

REMEDIARE. Carpit
 me Andreas Borrichius, quod
 verbum hoc *sepe* a Scribonio in
præfatione positum dixerim, vbi
 semel tantum inueniatur. Sed
 aliquid passus est vir doctissimus,
 quod solent homines, nam in-
 cisum meum seu comma post
sepe non aduertit, quod illud *se-*
pe non ad solam præfationem, sed
 ad illam & *compositiones* simul re-
 strictum volueram. Inspice qua-
 so Curas meas editionis secun-
 dæ, quam versauit Andreas, quum
 hæc scriberet, pag. 188, vnde co-
 gnosces, ex multis quædam
 exempla vt proferrem, proposi-
 tum mihi fuisse. Lege vero no-
 stra sic: *sepe*, in *Præfat. & Com-*
pos. cap. 1 vbi *cap. excidit*. Eius
 autem sect. x legitur *remediat*.
 Præterea cap. xxix & xli sæ-
 pius. Quod deinde de *idiotismo*
 Borrichius philosophatur, pla-
 ne incongruens, & ab instituto
 D 5 alie-

alienum est, quum satis in Prolegomenis Curarum Posteriorum exposuerim, & ipsa origo vocabuli ostendat, quid *idiotismo* significari velim, & alii mecum significant.

SANGVINEM EFFVNDERE. Notum est, me contra vulgarem & frequentissimum huius formulæ usum, haud dubie ex Genes. ix comm. vi enatum, scripsisse: simul ostendi, aliud Ciceroni, Curtio, & ceteris hac dictione, quam simplicem eadem, significari. Esto ergo, Senecam, forte semel atque iterum de vnius eade idem dixisse: tamen frequentissimus huius formulæ usus, qui hodie obtinet, per id neque corroboratur, neque satis excusatur. Tragico plus licet, cuius priora exempla sunt, quæ Borrichius profert, nec vero

ro

ro' plura, quam duo: id quod autem ex lib. vi de Benefic. cap. xxx allegatur, non contra nostram sententiam est, quum strages significetur, nec *fusurium sanguinem* simpliciter dicuntur, sed cum *multorum sanguine*, seu postquam *multorum sanguinem hauserunt, fusuri nouissime suum*. Iuuat heic Seneca sententiam meam, non oppugnat.

VEL, SIVE. Superuacua sunt, quæ sub finem ab Andrea Borrichio contra me, verbose disputantur. Dixeram cum clarissimo viro Io. Vorstio, si eiusdem rei diuersa vocabula sint disiungenda, elegantius *Sive*, quam *Vel*, adhiberi. Sed ideo, inquit, *perpetuum esse dubito*. Neque ego id perpetuum dixi, vt potius disparile exemplum ex Ciceronis Officiis ipsemet ostenderim, *pace vel Quirini*

rini vel Romuli, lib. III cap. X.
 Quid opus ergo fuit, ex Varro-
 ne, Pediano, & Tacito adferre,
 quos alios vsus particula *Sive*
 habeat, qui plane extra qua-
 stionem sunt, de qua hoc loco
 differendum erat?

Tandem subiungo, quod
 supra, vbi ordo postulabat, ne-
 scio quo casu, praetermissum
 fuit. Id

AEGRITVDINIS voca-
 bulum est, de quo scripseram,
 Ciceroni morbum animi, non
 corporis, significare: sequenti
 saeculo id discrimen fere negle-
 ctum fuisse: postremo autem
 a quo Hieronymum eiusdem fuis-
 se memorem. Singula suis do-
 cumentis illustravi, & primum
 quidem ipsius Ciceronis verbis,
 III Tusculan. cap. X, *ut agrotat-
 io in corpore, sic aegritudinem in
 ani-*

animo esse. Alterum Columellæ,
 Plinii, & Taciti exemplis proba-
 ui, qui *agritudinis* vocem de cor-
 poris etiam morbo vsurparunt.
 Hieronymi verba, Ciceronianis
 persimilia, ex epistola xxxvii
 protuleram. His Andreas op-
 ponit, quod argenteo Latinita-
 tis ævo Seneca, Curtius, Vale-
 rius Maximus, Tacitus, Iusti-
 nus, & auctor epitomes Liui-
 næ, *agritudinem* quoque *animi*
 dixerint. Ego vero nunquam
 in animum induxeram, hoc,
 quod adfert ille, negatum ire,
 sed tantummodo scripsi, FERE
neglectam illo ævo *distinctionem*
 fuisse, quia promiscue illius æta-
 tis scriptores *agritudinem* non mi-
 nus de corpore, quam de ani-
 mo posuerint, quod secus Cice-
 ronis sæculo habuisse, ipsius
 suffragio, quod nemo in dubi-
 um vocabit, ostendebam. Op-
 posuit ergo Borrichius, quod
 meæ

meæ sententiæ contrarium non
 erat, cui tum demum deroga-
 bit vir doctissimus, si contra
 exempla mea probauerit, argen-
 tea ætate Latinitatis, vocabu-
 lum *ægritudinis* de corporis in-
 firmitate adhibitum nunquam
 fuisse. Quod enim defende-
 ram, is negare argumentis de-
 bet, qui mihi vult contradi-
 cere.

Hæc Hafniensi Appendici
 ad Curas meas visum fuit re-
 pendere, idque serius, quam
 prouocatio postulabat; vtique
 autem citius, quam animi mei
 tranquillitas fert, a contentio-
 nibus semper aliena, per quam
 etiam nunc stetisset, vt ab
 hisce scribendis abstinerem, ni-
 si verendum mihi fuisset, ne
 nouo titulo res non noua in
 fraudem existimationis meæ,
 tanquam caussa cecidisset, igna-
 ris

ris certationis nostræ impone-
 retur. Finem simul contro-
 uersia facio, quæ cum Olao
 Borrichio, omni laude dignis-
 simo viro, præter opinionem
 meam olim subnata mihi fue-
 rat, sed ita semper inter nos
 agitata, vt summo studio illi-
 us ego dignitati consularem:
 ille quoque honorifice sentiret
 de me, ac modeste etiam scri-
 beret. Qui quum a quadrien-
 nio mortalitati ereptus, in
 meliores sedes ad beatorum re-
 ligionem migrauerit, nolo de-
 inceptis quietem illius, repetitis
 controuersis, turbare, sicut
 ipse, antequam excederet,
 quod Andreas adseuerat, no-
 luit amicitiam nostram iisdem
 repetitionibus fatigare. Quin
 potius de illo ita sentio & per-
 petuo sentiam, vt decet de
 summi ingenii atque doctrinæ
 viro omnes litterarum aestima-
 tores

¶ (98) ¶

tores sentire : nec aliter de
iuniore , Andrea Borrichio quam
bene ac honeste spero. Ut
autem omnibus pateat , quo
animo in me Olaus , *o maxime*
me , fuerit , litteras illius , inter
hæc ipsa certamina datas , heic
adiungo , quæ , quidquid de
hoc viro & illius amicitia præ-
dicauit , luculentissime compro-
babunt.

¶ (10) ¶

EPI-

EPISTOLA
 OLAI BORRICHII
 AD
 CHRISTOPHORVM
 CELLARIVM.

ITa est, vir clarissime, quem-
 admodum probe aduertis:
 istuc duntaxat eunt labores
 mei, vt publico inserviat, non
 vt ledatur mortalium quis-
 quam; multo minus, vt offen-
 datur modestissimus calamus
 tuus, quem sterilibus in Latio
 herbis, & lolio frequenter in-
 eru-

eruditorum scripta se ingerentis
 eradicandis natum esse latus com-
 perio. Humaniora appellan-
 tur haec studia nostra, quae in-
 ter alia seueriora colimus; &
 humanitatis officia deposcunt: a
 quibus nimium quantum abeunt
 ostentatores quidam, qui leuis-
 simis de causis ita in scriptis
 suis ampullantur, ac si cum Ca-
 rolo Martello aduersus Mau-
 ros ingentem sibi pugnando
 gloriam peperissent. Ego vero,
 qui iamdiu experior, non
 unius esse hominis, omnia
 peruidere; tantum mihi neu-
 tiquam sumo, ut contem-
 dam mea, praesertim in argu-
 mento tam lubrico, extra
 omnem erroris aleam semper
 posita esse, cum Homerus sub-
 inde dormitauerit, quid ni
 ego,

ego, quem sepe agrorum
 quiritatio ne quidem patitur
 dormire. Interea, vir claris-
 sime, humanitatis tuae porro erit,
 de conatibus meis humaniter,
 quod facis, censere, atque
 prorsus in animum inducere,
 nihil mihi ingeniosissimis tuis
 scriptis, nihil animo tuo tam
 amice de studiis meis arbi-
 tranti, gratius acceptiusque
 posse contingere. Perge, o
 optime, nomen tuum illu-
 stribus scriptis aeternitati com-
 mendare. Et crede, me
 (qui vix posthac propter gra-
 uiora negotia istaec sacra phi-
 lologica amplius attingam,
 nisi forsau Liuii opera, in
 Gallis, ut audio, cum
 supplementis omnibus edenda,
 iterum sitim excitauerint)

nun-

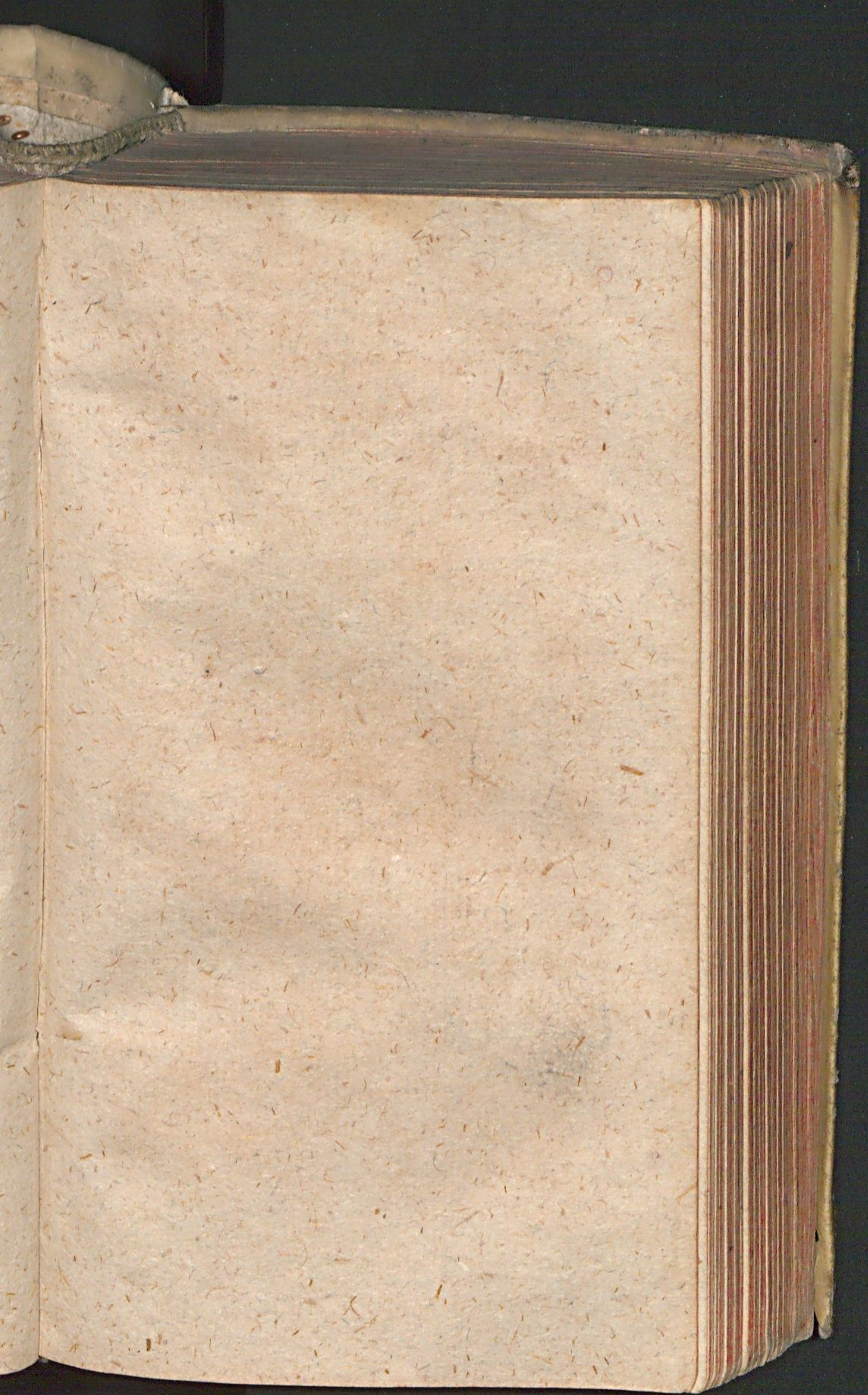
¶ (102) ¶

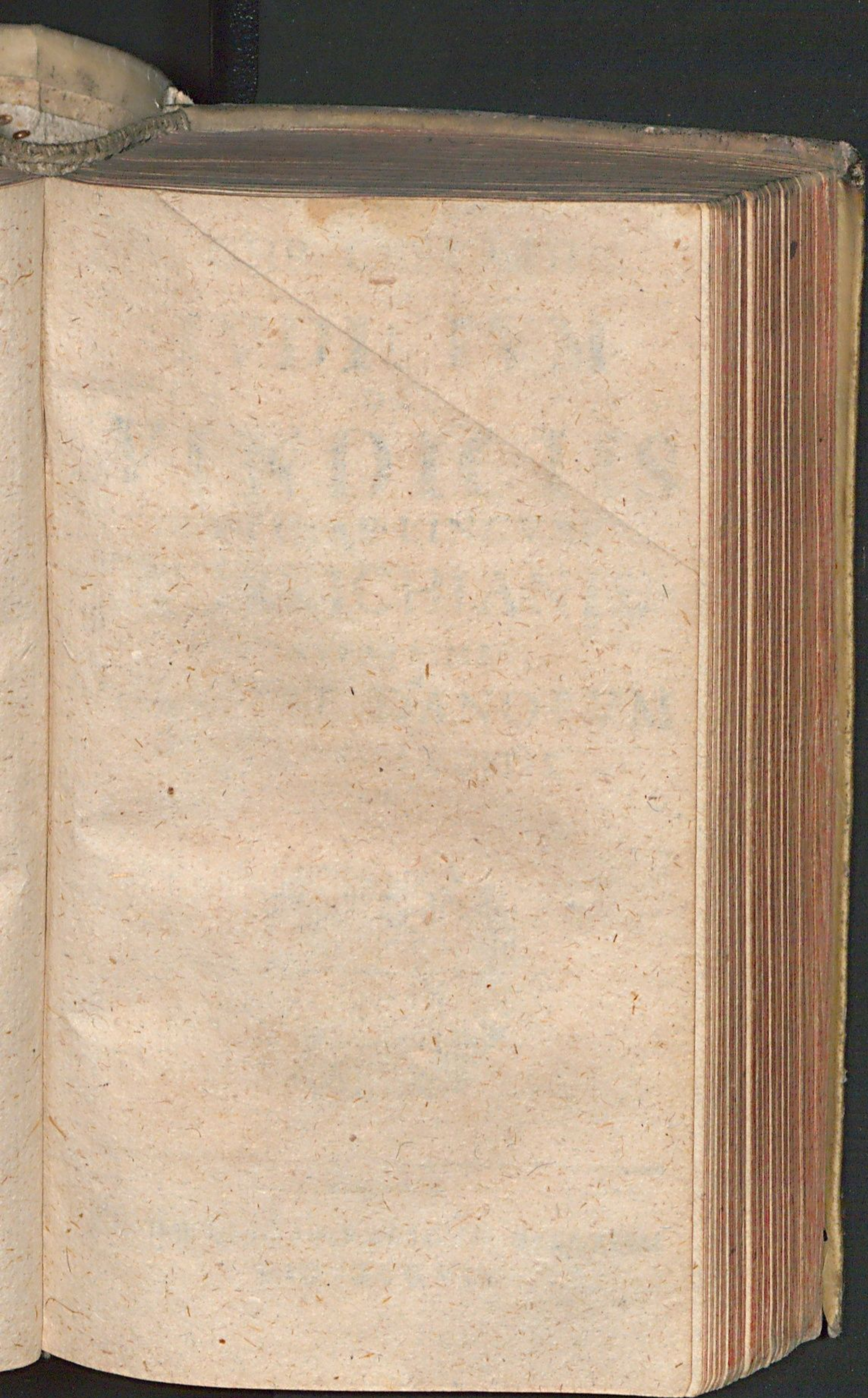
nunquam commissurum, ut
te candoris, & beneuoli
tui pectoris aduersus me,
unquam poeniteat. Vale.

Hafnie XI Augusti anno

CIO IDC LXXXII.

Cass. Scipiiq[ue] scripsit. Borrah in defensione r[ati]o-
vossii et Hadri. Eubert. Scipp.) vir acerrimi inge-
ni, is in 4 abas, aurea, argentea, aenea et ferrea
dissepit. L. L. Aurea a bellico Pupico secundo au-
spicat, et ad extremos usq[ue] octavo. Augusti annor[um]
durit. Argentea deinde extendit ad interitu[m]
Kerolis: hinc Aenea ad Hadriani excessum.
Tandem ferrea ad Theodosii Minoris tempora.
Iustini scriptor aurea abas p[er]ta Scipii
argentea abas a. Cuschi, Corneli, Celigi, Syctis
Cretens. Phocory, Seneca etc. Columell. Aenea
abas Tacit, Flor, Liviliang, Plinij ubery
Ivetrii, ferrea Selli, Apulej, Vegetij, Fortij
ay etc. (Borrah's syst. hist.) Tametsi haec o[mn]ia eruditi
et magno iudicio a Scipio pronuntiata sunt: tur-
men in multis ab eo dissentib[us] etc. Clam in vites

A
Allodium, res mancipii.
Ad vicem, in vicem.
Apparentia, species.

Canonitari, sanctorum in coelo numero
Comparari, rei inquisitor, adscribi
Confessionarius, a confessionibus alicuius.

755026

AR 155026

ULB Halle

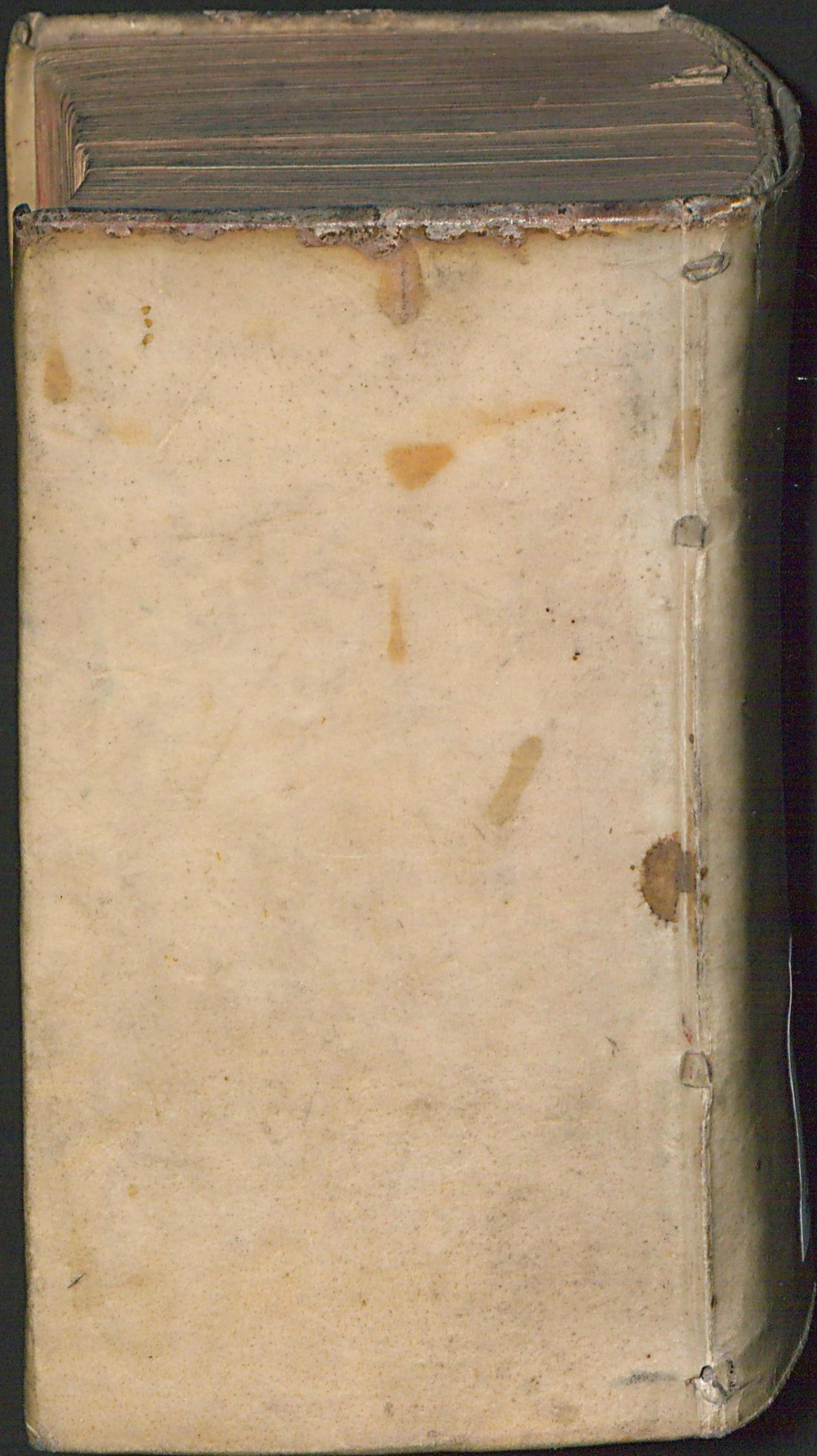
3

002 811 367

56

VD 77

B.I.G.

Black

3/Color

White

Magenta

Red

Yellow

Green

Cyan

Blue

Farbkarte #13

Centimetres

CHRISTOPHORI
CELLARII
DISCVSSIO
APPENDICIS
DANICAE

ad

Curas suas Posteriores,

nuper nouo titulo

Observationum singu-
larium circa Latinam lin-
guam prænотата;

iterum auctior edita.

J E N A E

Sumtu BIELCKIANO

C13 13CC.